

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי אברהם מרדכי אלתר מרן בעל ה'אמרי אמת' מגור זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש מרן ה'שפת אמת' מגור זצוק"ל נסתלק בחג השבועות (תש"ח)

הרבי הקדוש הפני מנחם מגור זצוק"ל העיד (בראש חודש סיון תשל"ח) על אביו רבינו הקדוש האמרי אמת זצוק"ל, שמעולם לא הקפיד ולא כעס, ולא הוציא מפיו דבר שקר, אפילו במצב של פיקוח נפש, ולכן ראוי לכנותו ה'אמרי אמת'.

וסיפר באותו מעמד, שבתקופת השואה הנוראה, ברח רבינו האמרי אמת וכל משפחתו מפולין לאיטליה ורצו להמשיך משם לארץ ישראל. אמנם ארץ ישראל היתה בימים ההם תחת ממשלת אנגליה, ולא היה אפשרות לנסוע עם דרכון פולני שעליו חותמת מהגיסטפו, לארץ ישראל, כי פולין היתה נחשבת אז כאויב של אנגליה.

באותה עת שהו באיטליה כאלפיים וחמש מאות יהודים פליטים מפולין, והיה אז ממש חשש סכנה להישאר באיטליה עם דרכון פולני, כי בכל יום היתה עלולה איטליה להצטרף למלחמה לצד גרמניה. עד שמצאו עצה, לגשת לקונסוליה הפולנית ולבקש מהם דרכון חדש, מתוך הצהרה שבבהלת המלחמה נאבד להם הדרכון, וכך יהיה בידם דרכון שאין בו חותמת האויב, וכן עשו כולם.

אולם רבינו האמרי אמת עמד בתוקף, שהוא לא יוציא דבר שקר מפיו. כל בני המשפחה התרעו בפניו על הסכנה שבדבר, אך רבינו בשלו, שבשום אופן לא יוציא דבר שקר מפיו. עד שלבסוף נודע שהרב הרצוג מארץ ישראל, פעל להשיג עבור רבינו אשרת כניסה לארץ, וכך עלה בידו לבוא לארץ ישראל על אף שנותר אצלו דרכונו הישן. עד כדי כך היה רבינו דבק במדת האמת, וכל דבריו היו 'אמרי אמת'.

מִן הַחֲזוֹן אִישׁ זְצוּק"ל כּוֹתֵב שְׁמוֹ וְשֵׁם אִמּוֹ לְמִקּוּבַל הַצַּדִּיק

בנגלה, והמחבר הצדיק זצ"ל חיבר חיבור בשם 'מראה הזוהר', לקשר בין דברי הרשב"י בנגלה לדבריו בזוהר הקדוש, או שזה מפורש בזוהר הקדוש, או שיש בדומה לזה בזוהר.

ולמשל, בספר מדות רשב"י (אות תקצ) מובא המשנה בדף היומי שלנו (שבועות לו:), **היו חמשה תובעים אותה, אמרו לו, תן לנו פקדון שיש לנו בידך.** ונשבע להם על שקר, **שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך, חייב על כל אחת ואחת. רבי שמעון אומר, עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד.** והיינו שלרבי שמעון, כשאומר 'שבועה שאין לך בידי ולא לך ולא לך', זה נחשב רק כשבועה אחת, כיון שהזכיר רק פעם אחת תיבת 'שבועה'.

ומציין על זה ב'מראה הזוהר', דברי הזוהר (ח"א קיד. ח"ג רטו), שהאומר **'לא לא'** נחשב כשבועה, כמו שנאמר (בראשית ט, יא) **'ולא'** יכרת כל בשר עוד ממי המבול **'ולא'** יהיה עוד מבול, וכתוב (ישעיה נד, ט) אשר **'נשבעתי'** מעבור מי נח, מכאן **'שלא לא'** הוא שבועה. ולפי זה כשאומר **'ולא לך ולא לך'**, זה גופא נחשב כאילו אמר לכל אחד 'שבועה', שהרי 'לא לא' הוא שבועה. ואם כן קשה למה במשנה מחשיבו רבי שמעון רק לשבועה אחת, מפני שלא אמר תיבת 'שבועה' רק פעם אחת. וצריך עיון.

והנה בודאי חשקה נפשכם לדעת סוף סוף, כמה פעמים מוזכר רשב"י בנגלה. בספר מדות רשב"י מובא שזה **ב'רמה**, כלומר, אלפיים מאות ארבעים וחמש איזכורים. והוא מוסיף סימן, וסימניו [של ב' אלפים רמ"ה], כמספר **ג' אור תורת אדונינו רבי שמעון בן יוחאי זי"ע** [וכותו יגן עליו].

כשבאתי היום לקבל את הספרים מהגאון רבי שמעון מרגליות שליט"א, הוא הראה לי מכתב נדיר ויחודי שאין כמותו, שמרן פאר הדור רבינו החזון איש זצוק"ל כותב מכתב לסבא המקובל, ומוסיף בסוף המכתב שמו ושם אמו, 'אברהם ישעיהו בן אמי מורתי ראשע לאה תחי'. כמה גדולי ישראל העריכו ושבחו את המקובל הקדוש זצ"ל.

שאלתי את רבי שמעון שליט"א על הידיעה בתורה של הסבא זצ"ל, למצוא את כל המראי מקומות. הוא עונה לי שבימים ההם לא היה לכל יהודי בבית ש"ס כמו בזמננו, המקובל הסבא הלך לבית הכנסת בבתי נייטין, ישב ויגע בתורה בש"ס שהיה בבית הכנסת. כמו כן היה לו חדר במירון מעל המערה ששם כתב את רוב מאמרי רשב"י.

הוא מספר שבשנה שהוא חיבר את הספר, הוא היה במירון בשנת 'עניי ולבי שם כל הימים' (תרפ"ג), מל"ג בעומר עד אחרי חג מתן תורה חג השבועות, ומכ"ה אלול עד אחרי יום טוב חג הסוכות. ועל כוחו דרשב"י, מרן החזון איש כותב לו במכתב, 'על דבר שאלתו למדות הכוחות החיצונים, זה יכולים רק קדושי עליון כרשב"י וחבריו'.

שנזכה להידבק בתורת הרשב"י בנגלה ובנסתר, כמו שרשב"י ביקש כמבואר במסכת גיטין (סו), אמר רבי שמעון, בני שנו מדות, ופירש רש"י, לימוד תורות. בקרב ממש יצא בס"ד מהדורה חדשה של הספר 'מדות רשב"י', כדי שכל יהודי יוכל לקנות את הספר. שנזכה כבר בס"ד בזכות לימוד התורה בנגלה ובנסתר, לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - שבועות דף יט, כ"ב אייר תשפ"ה)

עיקר הלימוד במערה היה תורת הנגלה

השנה זכיתי לראשונה להשתתף בלי ל"ג בעומר במירון, בהדלקה של המשפיע הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א. הרבה דמעות נשפכו שם כמים. המשפיע רבי אלימלך שליט"א ביקש, שכל יהודי יקבל על עצמו קבלה טובה, כדי שההשפעות של ל"ג בעומר ילווה אותנו בס"ד לכל השנה כולה, ולכל ימי חיינו. חשבתי באותם רגעים לקבל על עצמי בל"ג חוק ולא יעבור, ללמוד זוהר הקדוש, כמו שרשב"י כותב (זוה"ק ח"ג קכד:), 'האי ספר הזוהר יפקוד ביה מן גלותא ברחמי', בזכות לימוד ספר הזוהר יצאו מן הגלות מתוך רחמים.

בשבת קודש הלכתי להתפלל בבית כנסת אחר, מבית הכנסת הקבוע שאני מתפלל בו. אחרי תפילת שחרית היה שם דרשה תורנית, חסידיית.

הדרשן הביא לשון של האלקטור בפי - האדמו"ר הזקן, מרן הרבי הקדוש הבעל התניא זצוק"ל באגרות הקדוש (פרק כו) וכך לשונו: 'וגם באמת על כרחך עיקר עסקיהם במערה, היה תורת המשניות, ת"ר [שש מאות] סדרי שהיה בימיהם עד רבינו הקדוש. דאילו ספר הזוהר והתיקונים, היה יכול לגמור בב' וג' חדשים, כי בודאי לא אמר דבר אחד ב' פעמים'.

כמובן שזה תניא שצריך ללמוד כמה פעמים בעיון, להבין מה מרן בעל התניא אומר. על כל פנים שמעתי דיבורים חדשים שלא ידעתי ולא הכרתי, ניגשתי לשאול כמה אנשים, האם הם יודעים מדבריו של בעל התניא, שרוב העיסוק של רשב"י במערה היה לימוד תורה בנגלה. אך לא, הם היו בטוחים שכל זמן שהותו במערה היה כל עיסוקו רק בתורת הנסתר.

ומאיך הגמרא במסכת יבמות (צו-צז), דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב (תהלים סא, ה) אגורה באהלך עולמים, וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים.

אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. ואמר רש"י הקדוש, שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה - שיהיו שפתי נעות בקבר כאילו אני חי. אם כך יוצא רבותי, שכדי להתקשר עם רשב"י, צריך ללמוד גם תורת הנגלה של רשב"י, וגם תורת הנסתר, הזוהר הקדוש שזה כידוע לכל, תיקון גדול לנפש.

ביום ראשון אחרי שבת קודש, ל"ה לעומר, ניסיתי לברר כמה פעמים מוזכר רשב"י בנגלה בכל התורה כולה. ניסיתי לשאול כמה תלמידי חכמים, אך הם לא ידעו לענות. ורציתי גם לזכות למצוא הקשר בין דברי הרשב"י בנגלה בכל התורה כולה, לבין דברי הרשב"י בנסתר.

ואז נודע לי שיש ספר קדוש, 'מדות רשב"י', שחיבר המקובל הגה"צ רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות זצוק"ל. התקשרתי לכל החנויות, התקשרתי לסוחרים של עתיקות, אך אין, הספר אזל מן השוק. התקשרתי לנכדו חביבו יבלחט"א הגאון רבי שמעון מרגליות שליט"א, ראש כולל מונקאטש בירושלים עיר הקודש, ובישר לי בשורה טובה ומשמחת, שהוא מעניק לי מתנה גמורה את ספריו של הסבא קדישא, 'מדות רשב"י', 'ביאור השיר בר יוחאי', 'הילולא דרשב"י'. על אף שאין להשיג את הספר בחנויות, ונשאר לו רק סט בודד, הוא העניק לי את זה ברוב טובו וחסדו.

בספר מידות רשב"י מוזכר כל המימרות של התנא האלוקי רשב"י

שיחת הכנה לחג השבועות מפי המשפיע הרה"צ המקובל רבי יצחק משה ארלנגר שליט"א

השיחה נמסרה לאברכי הכולל בירושלים עיה"ק במעמד 'לחיים' ראש חודש סיון תשפ"א

על ידי הקולות והברקים הרוחניים זכו להגיע לבחינת פסקה זוהמתן

צריך ביאור טעם הנס שהיה בקבלת התורה, 'וכל העם רואים את הקולות' (שמות כ, טו), ואמרו חז"ל (מכילתא) רואים את הנשמע, ולכאורה מה היה חסר אם היו רק שומעים הקולות ותו לא.

אמנם הענין שתכלית הבריה היה, שיהיו ישראל בבחינת "אני אמרתי אלקים אתם" (תהלים פב, ו), שיהיה האדם רוחני כמו המלאכים, וכמו שמלאכים אינם צריכים אזניים לשמוע, ויכולים לראות הנשמע, כך באו ישראל למעלת השלימות בקבלת התורה, עד שאף ראו את הנשמע.

ואיתא בתנ"א, שיציאת מצרים הפרטית של האדם הוא, כי הנפש האלוקית נמצאת בגלות הגוף וצר לה שם מאד, וכמו ביציאת מצרים, כך גם ביציאת הנפש האלוקית ממצור הגלות צריך להיות באופן של בריחה, כמו שנאמר (שמות יד, ה) "ויוגד למלך מצרים כי ברח העם".

אמנם יש מעלה גדולה מזו, והוא פסקה זוהמתן, שאינו צריך בריחה מגשם הגוף, כי אם ביטול הגשם לגמרי ופסיקת הזוהמא שישאר כולו רוחני זך. ואל מעלה זו באו בקבלת התורה, כמו שביארו צדיקים הפוסק (שמות כ, טו) "וירא העם וינועו", שהיה על דרך הוללות הנביאים הנזכר באור החיים הקדוש (פרשת אחרי), "ופעמים תריבהו הנפש מריבה גדולה וזה סוד הוללות הנביאים". פירוש, שהגוף הגשמי אינו יכול לסבול גילוי אור הנפש דקדושה, ומבקש למנוע ממנו הגילוי, וממנו נמשך שמתנענע האדם במקומו או שנופל תחתיו וכדומה, כמו חמר גמל הנזכר בחז"ל (עירובין לה), שכל אחד מושך לצד אחר, וקבלת התורה היה ניצוח, הנשמה גילתה את גשמיות הגוף וגבר עליה עד שפסקה זוהמתם, ולכן פרחו נשמתם מהם, והוכרחו לטל של תחיה להחיותם.

אמנם אם אין הגוף יכול לסבול האור, מה הועיל הטל של תחיה להחיותם, והלא תיכף כשיחיו תחזור נשמתם ותפרח מהם כבראשונה, רק על כרחך שהיה הטל של תחיה משפיע גם על הגוף לזכו, שיוכל לסבול האור. ועל זה אמרו בזוה"ק (ח"ג צ"ז ע"ב), "וברדת הטל על המחנה לילה" (במדבר יא, ט), "ואימתי נחית האי טלא, כד קריבו ישראל לטורא דסיני, כדן נחת ההוא טלא בשלימא, ואדכי, ואתפסקת זוהמתן מנייהו, ואתחברו ביה במלכא וכנסת ישראל, וקבילו אורייתא". הרי מפורש שירד הטל ואדכי, פירוש שנטהרו על ידי הטל, והנשמות לא היו צריכים להיטהר כי אם הגופים, ואלו נטהרו על ידי הטל ופסקה זוהמתן, באופן שיוכלו הגופים להכיל את אור הנשמה האלוקית.

ועבור זה היו גם קולות וברקים סיוע להפסיק הזוהמא, כי היו אלו קולות וברקים עליונים שהוציאו את ישראל מהגבלת החושים עד שנזדכך כל פנימיותם, וכמו שכתב המהר"ל, שלתכלית פסקה זוהמתן באו בשמיעת קול השופר בהר סיני.

השאיפה בחג השבועות צריכה להיות לבוא לבחינת פסקה זוהמתן

זו עבודת חג השבועות מידי שנה בשנה, עליה אמרו בזוה"ק, שמתחדשת ירידת הטל על המחנה לילה בכל ליל שבועות, וצריכים לבקש ולרצות לבוא למעלת פסקה זוהמתן, כי היא ברת השגה גם בימינו אנו, על כל פנים לפי הכלים שיש לנו בדורינו זה.

ובאמת זו רעה חולה וטעות גדולה שאנשים מקטינים השגותיהם ומסתפקים ברצון קטן, או שמגשמים לגמרי חס ושלום את כל הארת השבועות, ומשימים דעתם בתפילתם שיוכלו להבין הלימוד שלומדים או להיעשות למדן וכדומה, בו בעת אשר תכלית היום הוא 'פסקה זוהמתן', להתדבק בעצמיות התורה עד שתפסק ממנו הזוהמא, וגם זוהמות רוחניות יפסקו ממנו שלא ירצה עוד להיות למדן ולהיות רב וכדו'... רק יבוא לאהבת ה' פשוטה בתכלית, כמבואר בארוכה בחובות הלבבות (שער אהבת ה'), שזהו תכלית קיום התורה ומצוותיה, לזכך הנפש עד שיבוא לשלימות אהבת ה', שיהיה כל מאווייו ורצונותיו לדבוק בו יתברך שמו ולעשות רצונו.

הקולות וברקים שיוכלים לזכות לזה גם בדורינו בחג השבועות

וכענין הזה גילה החזן הקדוש מזאסלב תלמיד מרן אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש, כפי שסיפר הרה"ק מקאמארא זי"ע, שפעם אחת שבת החזן מזאסלב אצל הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע. ובמוצאי שבת סיפר ממה שראו עיניו אצל מורו הבעל שם טוב הקדוש, וקם החזן על רגליו והעיד, שבעת שלמדו התלמידים תורה מפי הבעל שם טוב הקדוש היו שומעים את הקולות והברקים של מתן תורה, מפני שאותם הקולות לא פסקו.

ואין אנו מבקשים עתה שמיעת קולות וברקים כמו תלמידי הבעל שם טוב, כי אם לכוונת דברי הב"ח הידועים (או"ח סימן מז), להידבק בעצמות מקור מוצא התורה, אשר בעצם זהו בחינת השגת הקולות העליונים. ולקולות וברקים כאלו יכול כל אחד להגיע גם בזמנינו, בפרט בעיתים המסוגלים כמו בלימוד ליל שבועות, ואחר כך תפילת יום השבועות, שתשיג הנפש את הקולות הרוחניים הבוקעים מן השמים, ובפרט ההולכים בדרך החסידות, אשר תלמידי הבעל שם טוב הקדוש שמו דגש על דרכי זיכון הנפש וקירבתה אל האלקים כידוע.

לא די בפסקה זוהמתן בגשמיות רק גם ברוחניות יש להיזהר מזוהמת הגאווה והכבוד

והוא מוכרח להיות כן, שאין שום שינוי ביכולת האדם להשיג התורה ולדבוק בה, מפני שבודאי אם נתן הקב"ה את התורה לישראל נתן להם גם דרך להגיע אליה ולהשיגה, כמו הנותן שדה לחבירו נותן לו דרך, והתורה לא נשתנתה ועודה ממש כמו שהיתה ביום קבלת התורה, ואין המניעה רק מצד שהעולם מלא זוהמא וצריך מלחמה עצומה להכניע ולהפסיק הזוהמא, ואף כשכבר זוכה להכניע את החומר העב ומתחיל להתקרב אל התורה, נופל לזוהמא רוחנית שמביאו לידי גיאות ושאיפה להיות למדן, שיראו אנשים כח תורתו, וצריכים יגיעות עצומות להכניע גם הזוהמא הרוחנית ולבוא לשלימות דביקות בתורה על דרך האמת, ומי שלא יבוא לשלימות המעלה, קאָטש עָפֶס... לפחות יתקרב אל הבורא עוד מעט.

ועל דרך צחות ידוע שבתי מדרשות ועסק התורה נמשל לתיבת נח, אמנם בתיבת נח היו ג' מדורים... וצריך להתאמץ שלא לשכון במדור הזבל של התיבה... רק להתעלות לדביקות אמיתית בעצם מקור מוצא התורה, ועצם מקור מוצא התורה הוא הבורא יתברך שמו חיי החיים, וכיון שדבוק בו יתברך בשלימות, ממילא הוא שלם באמונתו ובתורתו.

מאוצרות הפרשה והמועדים

וידבר ד' אל משה במדבר סיני כו' (א, א). נראה לי על דרך הרמז, דהנה על הר סיני שם ניתנו כל סודות התורה ורזין דאורייתא, ודבר ד' אל משה כל התורה, וגילה לו כל הסודות העליונים, והבחינה הזאת נעלמה ונתכסה מעין כל חי, עד אשר יבואו צדיקים ויעבדו את ה' באמת ובתמים, ויתקנו מעשיהם בכל הבחינות, ואז אליהם יגלה כל הסודות העליונים, לאומרים בבחינה זו כאשר ניתנה למשה רבינו עליו השלום בסיני.

וזהו וידבר כו' במדבר סיני כו' לאמר, שיאמר בזאת הבחינה כמו בסיני. ואיזה צדיק יכול לאומרה בבחינה זו, ואמר הכתוב הוא הצדיק אשר זכה למדרגות האלו,

דהיינו באהל מועד, אהל רמז ליראה, כמו שכל הדברים

צריכים לכלי, ואהל הוא כלי להכניס בתוכו כל הצורך

להכניס, כן כל התורה והמצוה צריך להכניס אל

תוך הכלי, היא היראה. ומועד רמז לאהבה,

שהוא לשון יום טוב, דהיינו אחר שיזכה ליום

שכולו טוב שהיא אהבה.

(נועם אלימלך במדבר)

הדור ההוא שעמדו במעמד הר סיני, נזדככו ובאו למדיניות האבות הקדושים, כמו שאמרו, קיים אברהם אבינו כל התורה כולה. וכל ההתגלות האלקות היה, למען יבואו ליראת שמים לנכון, כמו שנאמר למען תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. (תפארת שלמה שבועות)

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661